

1.

PYRENEJE. DIANA BERGOVÁ ich uvidela, keď sa dostala na kopec.

Po celej dĺžke obzoru sa ťahala ešte vzdialená biela bariéra: nad kopcami sa práve rozptýlila hmla. Na oblohe krúžil dravý vták.

Deväť hodín ráno, desiaty december.

Podľa rozloženej cestnej mapy mala použiť najbližší východ a zamieriť na juh k Španielsku. Vo svojej starej lancii nemala GPS ani palubný počítač. Nad diaľnicou si všimla tabuľu: „Východ č. 17, Montréjeau/Španielsko, 1 000 m.“

Diana strávila noc v Toulouse. Úsporný hotel s maličkou izbou, plastovou kúpeľňou a minitelevízorom. V noci sa zobudila na opakujúci sa krik. S tlčúcim srdcom sa posadila na posteli a načúvala – no v hoteli vládlo úplné ticho a už si myslela, že sa jej to prisnilo, keď sa znova rozľahol krik. Stiahlo je žalúdok, no potom pochopila, že sa pod oknom bijú mačky. Ťažko sa jej znovu zaspávalo. Večer bola ešte v Ženeve a v spoločnosti priateľov a kolegov zapíjala odchod. Predstavila si svoju miestnosť na fakulte a spytovala sa, ako bude vyzeráť tá budúca.

Kým na hotelovom parkovisku otvárala svoju lanciu zapadanú snehom, odrazu si uvedomila, že necháva za sebou mlaďosť. Vedela to: za týždeň alebo dva zabudne na predchádzajúci

BERNARD MINIER

život. A po niekoľkých mesiacoch sa úplne zmení. V súvislosti s miestom, kde sa bude v budúcich dvanástich mesiacoch odvíjať jej život, to ani nemohlo byť inak. „Zostaň sama sebou,“ radil jej otec. Keď vychádzala z malého priestranstva a zaraďovala sa na preplnenú diaľnicu, uvažovala, či budú tie zmeny pozitívne. Ktosi povedal, že niektoré adaptácie sú ako amputácie, no mohla dúfať, že to nebude jej prípad.

Stále musela myslieť na Inštitút.

Na tých, ktorí v ňom boli zatvorení.

Celý predchádzajúci deň Dianu morila myšlienka: *Nepodari sa mi to. Nezvládnem to. Hoci som sa pripravovala a som tá najkvalifikovanejšia na ten post, vôbec neviem, čo ma čaká. Tí ľudia budú vo mne čítať ako v otvorenej knihe.*

Myslela na nich ako na ľudí, na mužov – nie ako na monštra.

No práve to ju čakalo: autenticky monštruózne individuá, bytosti také vzdialené od nej, od jej rodičov a všetkého, čo poznala, ako tiger od mačky.

Tigre...

Tak ich bolo treba brať: ako nepredvídateľných, nebezpečných, schopných nepredstaviteľných krutostí. *Tigre zatvorené v hore...*

Na výjazde z diaľnice bola taká ponorená do myšlienok, že si nevedela spomenúť, kam dala lístok o zaplatení mýta. Zamestnanec si ju prísne premeriaval, kým sa prehrabávala v príručnej skrinke a potom v kabelke. Pritom ju nik nesúrtil, nikto za ňou nestál.

Na nasledujúcom kruhovom objazde zamierila do Španielska a do hôr. Po niekoľkých kilometroch rovina odrazu ustúpi-

MRÁZ

la. Ukázali sa prvé výbežky Pyrenejí a cestu lemovali okrúhle zalesnené vršky, úplne odlišné od vysokých štítov, čo sa ako čipka vypínali v diaľke. A zmenilo sa aj počasie: vločky poletovali hustejšie.

V jednej zákrute cesta prechádzala ponad bielu krajinku s riekami a lesmi. Diana si všimla na jednom kopci gotickú katedrálu s mestečkom. V neprestajnom pohybe stieračov sa krajina začala podobať na starú leptovú rytinu.

„Pyreneje nie sú Švajčiarsko,“ upozorňoval ju Spitzner.

Na kraji cesty sa vršili kôpky snehu.

POMEDZI VLOČKY zbadala svetlo majákov a potom aj závoru. Sneh už nebol taký mokrý. Muži z jazdnej polície mávali svetlami. Diana si všimla, že sú ozbrojení. V špinavom snehu pod veľkými jedľami naboku bolo zaparkované nákladné auto a dve motorky. Spustila okienko a na sedadlo jej dopadli veľké nadýchané vločky.

– Poprosím vaše papiere, slečna!

Sklonila sa po ne k príručnej skrinke. V rýchlom pohybe stieračov si všimla rady mihajúcich sa správ na vysielacích a zachytila aj nešťastný zvuk svojho výfuku. Tvár mala studenú a mokrú.

– Ste novinárka?

– Psychologička. Idem do Wargnierovho inštitútu.

Policajt sa zohol nad otvorené okienko a prezrel si ju. Bol to vysoký blondín, musel merať najmenej meter deväťdesiat. Cez zvukovú clonu vysieláčiek k nej preniklo hučanie rieky z lesa.

– Čo tam budete robiť? Švajčiarsko je odtiaľto ďaleko.

BERNARD MINIER

– Inštitút je psychiatrická liečebňa a ja som psychologička: nevidíte v tom súvislosť?

Policajt jej vrátil papiere.

– V poriadku. Chodte.

Keď odchádzala, rozmýšľala, či francúzska polícia vždy takto kontroluje automobilistov alebo sa niečo stalo. Cesta opísavala niekoľko zákrut podľa toho, ako sa rieka kľukatila v lese (v jej cestovnej príručke ju nazývali bystrina). Potom les zmizol a ukázala sa rozľahlá pláň, široká najmenej päť kilometrov. Cez ňu prechádzala akási dlhá rovná ulica a po jej bokoch opustené kempingy s vlajočkami smutne vejúcimi vo vetre, s autoservisami, s nádhernými domami v štýle alpských horských chát, s radom billboardov predstavujúcich výhody susediacich lyžiarskych stredísk...

SAINT-MARTIN-DE-COMMINGES, 20 863 OBYVATEĽOV – aspoň podľa panela s výrazne farebným nápisom. Sivé oblaky nad mestom zahaľovali štíty v dialke, iba sem-tam presvitel nejaký vrchol či tvar kopca ako v žiari reflektora. Na prvom kruhovom objazde si Diana vybrala „centrum mesta“ a zahla vpravo do uličky za budovu s veľkou vitrínou a neónovým nápisom *Sport & Nature*. Ulice boli dosť zaľudnené a parkovalo tam veľa áut. „To nie je najlepšie miesto pre mladú ženu,“ zneli jej v ušiach Spitznerove slová, keď prechádzala po rušných uliciach a výhľad jej zabezpečovali stierače.

Cesta začala stúpať. Nakrátko zazrela strechy natlačené na svahu jedna k druhej. Sneh sa zmenil na čiernu brečku šľahajúcu na karosériu. „Si si istá, že tam chceš ísť, Diana? To nemá

MRÁZ

veľa spoločného so Champ-Dollon.“ Champ-Dollon bol názov francúzskeho väzenia, kde sa po získaní diplomu z psychológie zaoberala právnou expertízou a starostlivosťou o sexuálnych delikventov. Stretla tam sériových vrahov, pedofilov, prípady sexuálneho zneužívania v rámci rodiny – administratívny eufemizmus pre násilné incesty. Vykonávala aj expertízy dôveryhodnosti ako privolaná odborníčka pri mladistvých, ktorí mali byť obeťami sexuálneho zneužívania – a s hrôzou zistila, ako môžu byť tieto vyšetrovania prekrútené ideologickými a morálnymi predsudkami odborníkov, často na úkor objektívnosti.

– O Wargnierovom inštitúte sa hovoria čudné veci, – povedal Spitzner.

– Hovorila som s doktorom Wargnierom po telefóne. Urobil na mňa dobrý dojem.

– Wargnier je veľmi dobrý, – súhlasil Spitzner.

Vedela však, že ju nebude prijímať on, ale jeho nástupca na čele inštitútu: doktor Xavier, Quebečan, ktorý prišiel z Pine-lovho inštitútu v Montreale. Wargnier odišiel pol roka predtým do dôchodku. Ten posudzoval jej kandidatúru predtým, ako odišiel z funkcie. Aj on ju počas viacerých telefonických rozhovorov upozorňoval na ťažkosti spojené s jej úlohou.

– To nie je najlepšie miesto pre mladú ženu, doktorka Bergová. Nemám na mysli len Inštitút, ale aj okolie. Toto údolie... Saint-Martin... Sú to Pyreneje, Comminges. Zimy bývajú dlhé, rozptýlenia je málo. S výnimkou zimných športov, ak ich obľubujete, pravdaže.

– Nezabúdajte, že som Švajčiarka, – odpovedala mu s humorom.

BERNARD MINIER

– Ak vám v tom prípade môžem poradiť, nedajte sa priveľmi pohltiť prácou, zariadte si čas na oddych – a strávte voľné chvíle vonku. Toto miesto môže byť časom... *rušivé*...

– Budem na to pamätať.

– A iná vec: nebudem mať to potešenie prijať vás. Urobí to môj nástupca doktor Xavier z Montrealu. Je to praktik s veľmi dobrou reputáciou. Má sem prísť budúci týždeň. Je veľmi oduševnený. Ako viete, tam majú pred nami istý náskok v zaobchádzaní s agresívnymi pacientmi. Myslím si, že bude pre vás zaujímavé skonfrontovať si názory.

– Aj ja si to myslím.

– V každom prípade už dávno tu bol potrebný zástupca šéfa tohto zariadenia. Dostatočne som nepreniesol svoje právomoci.

Diana znovu prechádzala pod stromami. Cesta stále stúpala a napokon vyústila do úzkeho zalesneného údolia, akoby uzavretého do akejsi pochmúrnej intimity. Diana pootvorila okienko a nos jej poštekľila prenikavá vôňa lístia, machu, ihličia a mokrého snehu. Hučanie blízkej bystriny takmer prekrývalo hluk motora.

– Osamelé miesto, – povedala si nahlas, aby si dodala odvahy.

V tom bezútešnom zimnom ráne šoférovala opatrne. Reflektory odhaľovali kmene jedlí a bukov. Popri ceste sa ťahalo elektrické vedenie; vetvy sa hore spájali, akoby sa nevládali samy udržať. Miestami les ustúpil a ukázali sa stodoly s bridlicovými strechami pokrytými machom – zatvorené a opustené.

Trochu ďalej za zákrutou uvidela akési budovy. Potom sa zjavili znovu. Niekoľko budov z betónu a dreva tesne pri lese

MRÁZ

s veľkými sklenenými oknami na prízemí. Viedla k nim cesta ponad bystrinu po kovovom moste a po zasneženej pláni. Boli zjavne opustené a schátrané. Nevedno prečo v nej tie prázdne budovy stratené v údolí vyvolali triašku.

TÁBOR KAMZÍKOV

Zhrdzavená tabuľa pri vjazde na cestu. A stále nijaká stopa po Inštitúte. Ani najmenší nápis. Wargnierov inštitút očividne netúžil po reklame. Diana už začala rozmýšľať, či sa nezmyli-la. Na sedadle spolujazdca mala otvorenú mapu IGN v mierke 1 : 25 000. Po kilometri a asi desiatich zákrutách uvidela parko-visko ohraničené kameňmi. Spomalila a zamierila naň. Lancia sa natriasala po jamách s vodou a striekala nové vrstvy blata. Diana vzala mapu a vystúpila. Vlhkosť ju zahalila ako mokrá ľadová plachta.

Napriek padajúcim vločkám rozvinula mapu. Budovy Tá-bora, ktoré práve minula, boli vyznačené tromi malými obdĺž-nikmi. Pohľadom prebehla vzdialenosť, akú prešla po kľukatej vyznačenej trase. Trochu ďalej boli vyznačené dva ďalšie obdĺž-niky: spájali sa do tvaru T, a hoci o nich nebolo nič napísané, nemohlo to byť niečo iné, lebo cesta sa tam končila a na mape už nebol nijaký znak.

Bola teda celkom blízko...

Obrátila sa, podišla k múriku – a *uvidela ich*.

Proti prúdu bystriny na druhom brehu vyššie na svahu: dve dlhé budovy z opracovaného kameňa. Napriek vzdialenosti odhadla ich rozmery. Obria architektúra. Kyklopská architek-túra, aká sa nachádzala takmer všade v horách, na hydrocen-trálach i priehradách či na hoteloch z minulého storočia. Bolo

BERNARD MINIER

to ono: jaskyňa kyklopa. *Ibaže v hĺbinách tejto jaskyne nebola jeden obor Polyfémus – ale viacerí.*

Na Dianu len tak ľahko niečo nezapôsobilo, cestovala na miesta, ktoré turistom neodporúčajú, odmlada vykonávala športy predstavujúce isté riziko: ani ako dieťa, ani v dospelosti nebola bojzlivá. No tento pohľad ju zamrazil. Nebola to otázka nejakého fyzického rizika, nie. Bolo to čosi iné... *Skok do neznáma...*

Vytiahla mobil a vybrala si číslo. Nevedela, či je na tom mieste signál, no po troch zvoneniach sa jej ozval známy hlas.

– Spitzner.

Hneď sa jej uľavilo. Ten pevný, pokojný a teplý hlas ju vždy vedel upokojiť, odstrániť jej pochybnosti. Bol to Pierre Spitzner – jej učiteľ na fakulte, ktorý ju priviedol k tomu, aby sa zaujímala o súdnu psychológiu. S týmto skromným a príťažlivým mužom, otcom siedmich detí, sa zblížila na intenzívnom kurze o právach detí SOCRATES pod záštitou medziuniverzitnej európskej siete „Práva detí“. Známy psychológ si ju vzal pod svoje krídla na fakulte psychológie a pedagogiky; umožnil kukle, aby z nej vyletel motýľ – hoci tento obraz by sa Spitznerovmu náročnému duchu zdal priveľmi konvenčný.

– Diana. Neruším ťa?

– Pravdaže nie. Ako to vyzerá?

– Ešte nie som tam... Som na ceste... Vidím odtiaľto Inštitút...

– Niečo nie je v poriadku?

Neuveriteľný Pierre! Dokonca v telefóne vedel rozoznať i najjemnejší odtienok v jej hlase.

MRÁZ

– Nie, všetko je okej. Ibaže... chceli tie typy izolovať od vonkajšieho sveta. Strčili ich na to najpochmúrnejšie a najodľahlejšie miesto, aké mohli nájsť. Z tohto údolia ma mrazia...

Hneď oľutovala, že to povedala. Správala sa ako hlúpa pubertička po prvý raz odkázaná sama na seba alebo ako frustrovaná študentka zalúbená do svojho profesora a usilujúca sa za každú cenu pritiahnúť jeho pozornosť. Vrela si, že Spitzner sa teraz môže zamýšľať nad tým, ako tam vydrží, keď ju vydesil už pohľad na budovy.

– Len pokoj, – povedal. – Už si mala svoj prídelený sexuálnych maniakov, paranoikov a schizofrenikov, či nie? Povedz si, že to bude to isté.

– Všetci neboli vrahovia. Vlastne to bol iba jeden z nich.

Nemohla zabrániť tomu, aby si ho v myšlienkach predstavila: drobná tvár, dúhovky medovej farby upreté na ňu so žiadostivosťou predátora. Kurtz bol autentický sociopat. Jediný, ktorého vôbec stretla. Chladný, manipulatívny, nestály. Bez najmenšieho náznaku výčitiek. Znásilnil a zabil tri matky rodiny, najmladšia mala štyridsaťšesť rokov a najstaršia sedemdesiatpäť. Jeho cieľom boli zrelé ženy. A aj povrazy, putá, slučky, upchávky do úst... Vždy, keď sa nútila nemyslieť naňho, sa jej napriek tomu usídlil v hlave s dvojzmyselným úsmevom a pohľadom šelmy. Pripomínalo jej to Spitznerov nápis, ktorý si umiestnil na dvere kancelárie na prvom poschodí psychológie: „NEMYSLITE NA SLONA“.

– Diana, nemyslíš, že je trochu neskoro, aby si si kládla takéto otázky?

Po tejto poznámke sa začervenala.

BERNARD MINIER

– Som si istý, že to zvládneš. Na to miesto sa dokonale hodíš. Nehovorím, že to bude ľahké, ale ty si poradíš, to ti garantujem.

– Máš pravdu, – odvetila. – Som smiešna.

– Ale nie. Na tvojom mieste by každý tak reagoval. Viem, akú povesť má to miesto. Nedrž sa toho. Sústreď sa na prácu. A keď sa nám vrátiš, bude z teba najväčší odborník na psychopatické poruchy zo všetkých kantónov. Musím končiť. Čaká ma dekan, budeme hovoriť o financiách. Vieš, aký je: budem sa musieť poriadne obracať. Veľa šťastia, Diana. Ozvi sa.

Zaznel signál, odmlčal sa.

Ticho – narúšal ho iba zvuk bystriny. Dolahlo na ňu ako mokrá plachta. Striasla sa, keď sa z jednej vetvy spustila celá kopa snehu. Zasunula si mobil do vrecka vetrovky, zložila mapu a nastúpila do auta.

Vyšla z odpočívadla.

Nasledoval tunel. Svetlo reflektorov sa odrážalo na jeho tmavých premočených stenách. Nebol osvetlený a pred východom ju čakala zákruta. Vľavo bol nad bystrinou malý most. A napokon prvá tabuľa hlásala: Väzenské psychiatrické centrum Charlesa Wagniera. Pomaly zabočila a prešla cez most. Cesta náhle prudko stúpala, kľukatila sa pomedzi jedle a záveje. Diana sa obávala, aby sa jej staré auto nezačalo na zľadovatenom svahu šmýkať. Nemala ani zimné pneumatiky, ani reťaze. No čoskoro sa stúpanie zmiernilo.

Posledná zákruta a boli tam budovy, celkom blízko.

Pritisla sa na sedadlo, keď jej budovy akoby vyšli v ústrety cez sneh, hmlu a stromy.

Streda 10. decembra, 11 hodín 15 minút.

BERNARD MINIER
MRÁZ

Druhé slovenské vydanie, prvé vo vydavateľstve Lindeni
Vydalo vydavateľstvo Lindeni v roku 2020 v spoločnosti
Albatros Media Slovakia, s. r. o., so sídlom Mickiewiczova 9,

Bratislava, Slovenská republika.

Číslo publikácie 2 301

Zodpovedná redaktorka Marta Jankajová

Technická redaktorka Petra Mejstříková

Z francúzskeho originálu *Bernard Minier: Glacé*,

ktorý vyšiel vo vydavateľstve XO Éditions v Paríži

v roku 2011, preložila Mária Gálová.

Jazyková redakcia Aneta Mišíková a Barbora Zahradničeková

Návrh obálky Jakub Karman, Art 007

Sadzba Jakub Karman

Tlač TBB, a. s., Banská Bystrica

Cena uvedená výrobcom predstavuje nezáväznú
odporúčanú spotrebiteľskú cenu.

Objednávky kníh:

www.albatrosmedia.sk

eshop@albatrosmedia.sk

tel.: 02/4445 2046

ALBATROS MEDIA